

LIETUVOJE VEISIAMŲ JUODMARGIŲ KARVIŲ AMŽIAUS PIRMOJO VERŠIAVIMOSI METU ĮTAKA PRODUKTYVUMUI

Rasa Petraškienė, Birutė Girskienė, Mindaugas Paleckaitis¹

*Socialinių mokslų ir informatikos katedra, ¹Gyvūnų veisimo ir genetikos katedra, Lietuvos veterinarijos akademija,
Tilžės g. 18, LT-47181 Kaunas; tel. (8-37) 36 37 22; el. paštas: rasa@litgenas.lt, bigi@lva.lt*

Santrauka. Atlikta Lietuvoje veisiamų juodmargių veislių karvių amžiaus pirmojo veršiovimosi (APV) metu įtakos pirmos ir vėlesnių laktacijų pieno, pieno riebalų, pieno baltymų kiekiui, pieno riebumui ir pieno baltymingumui analizė. Tyrimams naudoti duomenys apie juodmargių veislių karvių, atsivestų 1990 sausio 1 d. ir vėliau, produktyvumą per pirmas tris laktacijas. Dažniausiai karvės pirmą kartą veršiuojasi 24–29 mėnesių (55 proc.). Fenotipinė koreliacija tarp amžiaus pirmojo veršiovimosi metu ir produktyvumo rodiklių skirtingose amžiaus grupėse yra nevienoda. Nors ir labai silpni, teigiami fenotipinės koreliacijos koeficientai 1-oje grupėje (20,0–23,4 mėn.) rodo, kad amžiaus pirmojo veršiovimosi metu ilginimas iki 24 mėn. daro teigiamą įtaką karvių produktyvumui per pirmąsias tris laktacijas. Neigiami koreliacijos koeficientai 3-ioje grupėje (29,5–42,0 mėn.) rodo, kad karvių amžiaus pirmojo veršiovimosi metu ilginimas iki 42 mėn. daro neigiamą įtaką karvių produktyvumui. Karvių amžiaus pirmojo veršiovimosi metu trumpinimas mažiau nei iki 22 mėn. sąlygoja pirmos ir vėlesnių laktacijų nedidelį pieno kiekio, pieno riebumo ir baltymingumo mažėjimą; ilginimas daugiau nei iki 32 mėn. – žymų pieno kiekio, riebumo bei pieno baltymingumo mažėjimą. Bandos vadyba turi būti tobulinama, kad būtų galima minimizuoti telyčios auginimo kaštus neaukojant būsimo karvės produktyvumo.

Raktažodžiai: karvių amžiaus pirmojo veršiovimosi metu, produktyvumo rodikliai.